

Information om anmälningspliktiga hygienlokaler

Yrkesmässig hygienisk verksamhet kan innebära risk för olägenhet för människors hälsa. Till sådana verksamheter räknas bland annat fotvård och tatuering. Här följer lite kort information om vad man ska känna till när man bedriver sådan verksamhet.

Anmälan

Verksamhet där allmänheten erbjuds hygienisk behandling som innebär risk för blodsmitta eller annan smitta ska anmälas till Dalslands miljö- och energikontor sex veckor innan den startar. Till anmälningspliktiga verksamheter räknas bland annat tatuering (inklusive kosmetisk tatuering), fotvård och andra verksamheter som använder skalpeller, akupunktur nålar och piercingverktyg.

Anmälan ska vara skriftlig och lämnas in tillsammans med en ritning över lokalen. Kontakta gärna Dalslands miljö- och energikontor för en diskussion om den tänkta verksamheten och lokalen innan den färdigställs. Det är lättare att göra justering i utformning innan allt är färdigbyggt. Även mobila verksamheter eller övertagande av verksamhet ska anmälas till Dalslands miljö- och energikontoret.

Blankett finns att få på [Blanketter - Dalslands Miljö & Energiförbund](#). Den som inte anmäler sin verksamhet innan den startar ska enligt miljöbalken betala en miljösanktionsavgift.

Lokalens utformning och inredning

Lokalen ska vara utformad så att rengöring av såväl lokal som instrument underlättas och lokalen bör också ha en god luftkvalitet. Om lokalen ligger i anslutning till den egna bostaden bör behandlingsrummet ligga avskilt från övriga bostadsutrymmen.

För att upprätthålla en god luftkvalitet i lokalen rekommenderas mekanisk till- och frånluft. Självdrag kan vara otillräckligt och speciellt i små lokaler finns det ofta behov av en frånluftsfläkt. Ett luftflöde på minst 7 liter/sekund och person som samtidigt beräknas uppehålla sig i lokalen är riktlinjen.

Följande bör finnas:

- Lämpligt placerade tvättställ för handtvätt med rinnande varmt och kallt vatten. Tvättstället ska vara utrustat med flytande tvål, engångshanddukar och vid behov desinfektionsmedel.
- Arbetsbänk med rinnande varmt och kallt vatten samt lämpliga anordningar för rengöring och desinfektion av instrument och redskap.
- Förvaringsmöjligheter för sterila instrument och redskap.
- Ett städutrymme som är försett med utslagsvask och rinnande varmt och kallt vatten.
- Ett särskilt utrymme för personalens ombyte och förvaring av kläder.
- Ett tillräckligt antal toaletter som är försedda med tvättställ med rinnande varmt och kallt vatten, flytande tvål och engångshanddukar.
- En utslagsvask för fotbadsvatten med möjlighet till upptappning av varmt och kallt vatten, om lokalen används för fotvård.
- Sterilrum om sterilisering av instrument och redskap ska ske.

Instrument och redskap

Instrument, redskap och produkter som används vid yrkesmässig hygienisk verksamhet bör vara utformade och skötas så att risken för spridning av smitta begränsas.

Det innebär bland annat följande:

- Instrument och redskap bör så långt som möjligt vara av engångstyp. Instrument och redskap som inte är engångsmaterial ska rengöras noggrant innan de återanvänds.
- Instrument och redskap som kan komma i beröring med slemhinnor eller skadad hud, utan att dessa penetreras avsiktligt, ska vara desinfekterade. Instrument och redskap bör rengöras mekaniskt före desinfektion. Vid misstanke om blodvite ska instrument och redskap rengöras och desinficeras noggrant. I första hand ska desinficering ske genom upphettning.
- Vid penetrering av hud eller slemhinna ska sterila instrument användas. Instrumenten ska steriliseras i en godkänd autoklav som bör kontrolleras regelbundet.
- Smycken som används vid håltagning ska vara sterila.
- Färg och spädningssvåtskor som används vid tatuering ska vara sterila. Beredningarna bör blandas i sterila koppar med hjälp av sterila instrument.
- Rengör behandlingsbänk eller stol efter varje kund eller använd britsöverdrag, desinficera vid behov.

Rengöring och sterilisering

Mekanisk rengöring: Avlägsnar smuts, fett och blodrester. Borsta först verktygen i kallt vatten (för att få bort äggviteämnen) och sedan i varmt vatten och lämpligt fettlösande rengöringsmedel. En noggrann rengöring av verktygen förbättrar effekten av de efterföljande smittreningssorgen.

Desinfektion: Avdödning av de flesta sjukdomsframkallande mikroorganismer, dock inte sporer, och sker med hjälp av värme eller kemiska medel. Kemisk desinfektion är lämplig för föremål som inte kan värmebehandlas och för ytor.

Desinfektion med värme sker i en speciell diskdesinfektor eller genom kokning under lock i 5 minuter.

Sterilisering: En så gott som fullständig avdödning av mikroorganismer inklusive sporer. Vanligaste steriliseringsutrustningen är ångautoklav. Det bästa är att skicka smycken och instrument till en sterilcentral för sterilisering. Om du använder en autoklav i verksamheten måste du kontrollera den regelbundet genom att skicka sporprov för analys alternativt göra en funktionskontroll.

Tatueringsfärger

Färgen du använder måste ha innehåll och vara märkt enligt föreskrifter om tatueringsfärg. Färgen ska vara steril. Kunder som tatuerar sig måste få skriftlig information om innehållet och egenskaperna hos de färger som används. Det går att läsa mer om kraven på Läkemedelsverkets hemsida www.lakemedelsverket.se

Kosmetiska och hygieniska produkter

Krämer, smink, och hårvårdsprodukter är några exempel på kosmetiska och hygieniska produkter. För att skydda människors hälsa vid användningen finns lagstiftning om bl.a. innehåll och märkning av produkterna. Det är viktigt att du som säljer och använder produkterna i din verksamhet känner till denna lagstiftning. Läs gärna på Läkemedelsverkets hemsida www.lakemedelsverket.se

Egenkontroll

Du som driver en verksamhet ska enligt miljöbalken ha den kunskap som behövs för att skydda människor och miljö mot olägenheter. Det innebär att du bl.a. ska ha rutiner för hygien och smittskydd, kontroll av utrustning, rengöring av redskap, städning av lokalen, m.m. I förordningen om verksamhetsutövares egenkontroll preciseras delar av miljöbalkens krav på egenkontroll. Där finns också krav på dokumentation.

Egenkontrollen ska bland annat inkludera rutiner för:

- Hygien i samband med behandlingar, smittrening m.m.
- Städning, rengöring och skötsel av lokaler och utrustning.
- Undersöka och bedöma risker för smitta eller annan olägenhet.
- Kontroll av utrustning genom t.ex. autoklav.
- Underhåll av lokaler och inredning.
- Hantering och val av kemiska ämnen.
- Information till kunderna.

Dokumentationen ska hållas tillgänglig för tillsynsmyndigheten.

Avfallshantering

Avfall som är jämförbart med hushållsavfall kan läggas i den vanliga sophämtningen (brännbart). Stickande/skärande avfall betraktas som smittförande avfall (farligt avfall) om det har varit i kontakt med kroppsvätskor och samtidigt inte behandlats så att de smittförande egenskaperna upphört (SOSFS 2005:26, 2§).

Smittförande, stickande/skärande avfall ska samlas upp och läggas i särskild behållare så att inte någon person kan skadas vid den fortsatta hanteringen av avfallet. Farligt avfall ska lämnas till godkänd transportör och i samband med detta rapporteras i avfallsregistret hos Naturvårdsverket. Läs mer här:

www.naturvardsverket.se. Egen transport av farligt avfall till godkänt återvinningsföretag får ske efter anmälan till länsstyrelsen.

Avgift

Dalslands miljö- och energikontor tar ut en avgift för handläggning av anmälan och därefter en årlig avgift för tillsyn av verksamheten enligt en taxa som fastställts av kommunfullmäktige.

Har ni några frågor?

Ni är välkomna att kontakta Dalslands miljö- och energikontor. På vår webbplats www.dalsland.se finns lite tips på länkar där det finns mer information samt kontaktuppgifter för att ringa eller skicka e-post.